

integra pœniteat, n. 4 dict. l. 58.—Testes coram arbitro deponentes, si iterum coram ordinario deponant, debent prius jurare, dict. n. 4.—si in secunda depositione coram ordinario contrarium dicant ejus, quod primò dixerant, dict. n. 4.—Testis cum secundo testificat, an possit petere quòd legatur primum dictum, ibidem.—Et an sufficiat dicere ei, scilicet, dico, prout jam dixi in prima testificatione, ibidem.—Testes si sunt pares, qui iudex facere debeat, et quid si duo sint notarii, alii verò non, n. 2 l. 40 tit. 16 part. 3.—si pares sunt, et contrarii, nec diversificant in tempore, quid tunc facit iudex, an eos puniet, ibidem.—minores numero aliquando aliis multis præferuntur, et quid si numerus multum excederet, n. 8 ibidem.—Et data æqualitate testium stare debemus juri communi, quod est, non tamen in materia redhibitionis, n. 4 dict. l. 40 tit. 16 part. 3.—Testes reddentes rationem dicti sui præferuntur aliis rationem non reddentibus, et pari ratione reddentes meliorem rationem sunt præferendi, ibid.—Et data paritate probationum, vincere debet qui habet pro se et contra adversarium aliquam præsumptionem, ibid.—Testes si sunt æquales in numero et fama, iudex tunc pronuntiare debet pro reo; et quid si testes actoris sunt aliquantulum idoneiores, n. 5 dict. l. 40 t. 16 p. 3.—Testis si aliquid extra iudicium dixit, et postea juratus contrarium dicat, cui dicto stari debeat, n. 3 l. 41 t. 16 p. 3.—Et an in aliquo dibilitetur fides ejus propter mendacium, et quando stetur potius dicto ipsius non jurato, ibid.—Testis, qui falsum dixit coram iudice delegato, sive causarum civilium, an ab eo iudice puniri possit, saltem extraordinariè, n. 3 l. 42 t. 16 part. 3.—Clericus si deponens coram iudice laico falsum dixerit, an ab eo puniri possit, dict. n. 3 in fin.—Testes viles dato quòd non vacillent, an prius sint torquendi, n. 4 ibid.—non debent nominari in causa hæresis, quando eorum copia partibus datur, quot etiam fit in aliquibus aliis casibus, n. 2 leg. 41 tit. 17 part. 3.—possunt recipi lite non contestata, si de eorum vita dubitetur, et actor potentiam adversarii timeat, qui postea fidem facient, dict. glos. dict. leg. 41.—deponentes de præscriptione immemoriali debent de visu deponere per quadraginta annos, ibid. n. 5 l. 12 t. 22 p. 1.—Testium subscriptio in litteris Papæ, sive Regis non est necessaria, n. 3 l. 4 t. 18 p. 3, et n. 4 l. 54 ibidem.—Testes utrum scribi debeant in actis iudicialibus, vel extra, et quando, et qualiter, n. 1 leg. 54 t. 18 part. 3.—non est necessè quòd sint tabellionis, neque servatur nisi in civitate Hispalensi, n. 9 d. leg. 54 t. 18 p. 3.—an priusquam sint testes, debeant cognoscere contrahentes, ibid.—an necessario debeant cognoscere contrahentes, et quando sic, ibid.—non est necesse quòd instrumento, in quo intersunt, scribant sua nomina, n. 6 l. 54, et n. 6 l. 55 t. 18 p. 3.—et quales poni debeant in constitutione syndici ab universitate facta, n. 21. 98 t. 18 part. 3.—qui super falsitate instrumenti producantur, an coram iudice personaliter venire debeant, n. 3 l. 142 t. 18 part. 3.—qualiter deponere debeant, quando adducuntur ad probandam scripturam negatam, n. 8 l. 115 tit. 18 part. 3.—Et an in hoc testes sufficiant, ibid.—

Et hoc sive sit super rebus mobilibus, sive immobilibus, dict. n. 8 junct. n. 10 ibid.—Testes si contradicant tabellioni super validitate instrumenti, cui standum sit, n. 7 l. 115 tit. 18 part. 3.—non tantum probant in antiquis, quantum in instrumenta, n. 8 dict. l. 115.—qui requirantur, et quales in reprobatione alicujus instrumenti, n. 21. 117 t. 18 p. 3.—interessentes falso instrumento, n. 6 l. 16 t. 19 part. 3.—utrum recipi debeant contra actorem contumacem, reo in hoc instante, etiam lite non contestata, n. 2 l. 9 t. 22 part. 3.—recipi possunt, lite non contestata, etiam contra reum contumacem ad instantiam actoris, n. 2 l. 40 t. 22 p. 3.—Testis si pecuniam receperit, ut justum testimonium dicat, an ab eo repeti possit; et an valeat dictum testis, qui pecuniam recepit, ne testimonium diceret, si illud dicat in præjudicium dantis, n. 4 l. 27 t. 23 part. 3.—Testes an possint produci post publicatas attestaciones, si quis instrumentum contra se adductum velit de falso redarguere, n. 5 l. 4 t. 26 p. 3.—Testis si dicat aliquem vivere, et de causa scientiæ interrogatus dicit, se illum vidisse, et plures sunt menses transacti, an probet, n. 2 in fin. l. 26 t. 31 part. 3.—unus simul cum fama non facit plenam probationem in causa matrimoniali, vel criminali, n. 4 l. 2 t. 5 p. 4.—unius dictum an sufficiat ad hoc, ut propter illud mulier certa esse dicatur de morte primi viri, et cum secundo liceat contrahere, n. 2 l. 8 t. 9 p. 4.—et accusator an possit esse unus, et idem; et quid in causa matrimoniali, n. 3 l. 14 t. 9 part. 4.—Testes qui super probanda consanguinitate adducuntur, debent distinguere gradus ex utroque latere, aliter verò non probant, n. 1 l. 17 t. 9 part. 4.—Et de modo, et practica probandi consanguinitatem, remissivè per dict. n. 4.—Et an testes taliter deponentes ab stirpe debeant incipere, et an sufficiat quòd unus deponat de uno gradu, alius de alio, ibi.—Testes qualiter deponere debeant in probatione filiationis, paternitatis, vel fraternitatis, ibid.—Testis si in iudicio plenario dixerit contrarium ejus quod dixit in summano, an valeat ejus dictum: et remissivè de testibus vacillantibus v. n. 5, 4 et 5 l. 17 t. 9 part. 4.—unus, etsi non sit consanguineus, an sufficiat ad dirimendum matrimonium, et quas secum debeat habere qualitates, n. 1 l. 18 t. 9 p. 4.—Et quid si sponsalia essent jurata, et an tunc unus testis sufficiat, ibid. n. 3.—Testes licet in fine dicti sui dicant credere vera esse omnia supradicta, non ex hoc vitiatur eorum dictum, istud tamen necessariò dicere debent in fine dicti sui, quando testificant contra matrimonium, n. 3 l. 19 tit. 9 part. 4.—non debent testificare de his, quæ cognoverunt lite jam mota, et quare, num. 4 leg. 20 tit. 9 part. 4.—idonei an sint nutrices in causis alumnorum, n. 4 in procem. t. 20 p. 4.—quinque an necessario intervenire debeant, quando dominus per scripturam, vel coram amicis servum manumittit, n. 3 per text. ibi, leg. 1 t. 22 p. 4.—quot debeant intervenire in donatione causa mortis, et an si illi non interveniant præsumatur velle donare inter vivos, n. 7 l. 11 per text. ibi, t. 4 p. 5.—si deponant contra venditorem, vel contra tertium de recepto pretio, neque amplius dictum suum declarent, an dictum eorum va-

leat, n. 4 l. 4 tit. 5 part. 3.—deponentes super valore rei, etsi non intorregentur, an debeant reddere rationem dicti sui, n. 6 in fin. leg. 56 tit. 5 p. 5.—an sint necessarii ab probationem rerum, quas hospes dicit recepisse hospitatorum, n. 5 l. 26 tit. 8 p. 5.—Testis si tempore depositionis erat inhabilis, an convalescat ejus dictum, si postea fiat habilis, vel idoneus, n. 2 l. 22 t. 11 part. 5.—quando debet se subscribere in instrumento, an sufficiat, si alius pro eo se subscribat, et quando non, n. 6 et 7 l. 31 tit. 13 part. 5.—Testes si studiosè et malitiosè se subtrahunt, ne ab aliquo producantur, et ne examinentur, an postea ad interesse teneantur, si propter hoc aliquis condemnatus fuerit, n. 3 l. 54 t. 14 p. 5.—Testis objectus an propter hoc dicatur non esse majorem omni exceptione, n. 4 ad med. l. 1 t. 1 p. 6.—infamis infamia juris vel facti, non admittatur, et idem faciat in testamentis; et quid in causis criminalibus, n. 8 dict. l. 1.—an debeat subscribere in testamento, et an et quando alius possit illud nomine ipsius facere, ibi n. 11.—Testes si sint duo non omni exceptione majores, tunc habentur loco unius tantum, n. 4 l. 11 tit. 1 part. 6.—qui requirantur, quando testamentum invalidum confirmetur, n. 2 leg. 49 tit. 1 part. 6.—Et quid si fiat jus testibus, an ex hoc testamentum sit nullum, n. 4 l. 27 tit. 1 part. 6.—Testes si vi vel metu perturbentur, tunc præsumit lex eos non intelligere, quæ agant, et quid in testatore, dict. n. 5 dict. l. 27.—an debeant esse præsentis, quando testamentum in scriptis coram eis factum aperitur, gloss. l. 3 per text. ibi, tit. 2 part. 6.—optimæ opinionis si per statutum requirantur, an debeat probari quòd sint tales, vel an illud ita præsumatur, n. 5 leg. 3 tit. 2 part. 6.—Et an hæc procedant, si testamentum in scriptis fiat cum tabellione prout hodie accidit, ibi n. 4.—Testes an debeant jurare etiam in causis summaris, n. 5 ibidem.—Testis unus de necessariis si moriatur ante publicationem testamenti nuncupativi, vel in scriptis, an testamentum pereat, n. 4 l. 4 tit. 2 part. 6.—Testes in quibus casibus debeant cognoscere contrahentes seu personas, de quibus testificantur, num. 121. 5 tit. 6 part. 6.—licet interveniant in aliquo instrumento, si tamen rogantur ut secreto teneant, an tunc illud dicatur fieri clam, vel palam, num. 21 l. 15 tit. 7 p. 6.—an possint esse aliqui ex accusatoribus, qui electo uno ex pluribus ad accusandum aliquem repulsi fuerunt, n. 3 l. 43 tit. 1 part. 7.—si sint jam torti, an postea partes devenire possint ad concordiam per abolitionem, n. 3 leg. 19 per text. ibi, tit. 1 part. 6.—Testis si postquam testificaverit, fuerit ei objectum crimen, vel aliquid propter quod ejus dictum non valet, an à iudice puniri possit, n. 4 et 2 l. 29 per text. ibi, tit. 1 part. 7.—Et an ex illo infamatus remaneat, ibid. in dict. num. 2 per text. ibi.—Testis si cum testificaret pro aliquo, dixerit se homicidam, an puniendus sit, n. 4 ad fin. l. 29 per text. ibi, tit. 1 part. 7.—Testes quando requirantur quòd sint generosi, n. 10 l. 4. per text. ibi, tit. 3 part. 7.—Et an infamis possit objicere testi, quòd est infamis, n. 4 l. 3 tit. 5 part. 7.—Et quando incurritur infamia ipso facto, qualiter tunc possit objici testi, quòd est infamis, n. 18

l. 4 tit. 6 part. 7.—Testis unus non sufficit quacumque præfulgeat dignitate in facto alieno, in proprio tamen sic, concurrentibus aliis iudiciis, n. 3 l. 26 tit. 14 p. 7.—Et si statutum puniat producentem testem falsum in centum, an pro quolibet teste sic producto patiatur pœnam centum, n. 4 l. 30 tit. 14 part. 7.—Testes quales esse debeant ad probandum adulterium, gloss. l. 10 per text. ibi, tit. 17 part. 7.—recepti lite non contestata, et parte absente, neque citata valent eorum dicta in crimine assassinatus, et quare, n. 6 l. 3 tit. 27 part. 7.—Et unius testis dictum sufficit ad dandam alicui torturam, et quando, n. 3 l. 3 tit. 30 part. 7.—Testis quando recipi non debent contra aliquem, si sit ejus inimicus, et quando ita esse dicatur, n. 7, 8, et 9 l. 6 per text. ibi, tit. 33 part. 7.

TESTES IN CAUSA CRIMINALI si propter eorum dicta aliquis occidatur, sunt irregulares, n. 4 leg. 17 t. 6 p. 1.—Testis unus cum aliis iudiciis, an bene probet in criminalibus, n. 3 leg. 12 tit. 14 part. 3.—in criminalibus, debet torqueri, quando præsumitur quod scit veritatem, n. 4 l. 42 tit. 16 part. 5.—Et plus statur dicto testis torti, quàm ei, quod dixit non tortus, ibid.—Testis deponens falsum in causa criminali puniri debet similitudine supplicii, n. 2 l. 53 tit. 18 part. 5.—qui in causa criminali falsum testimonium dixit, qualiter puniatur, n. 3 l. 11 per text. ibi, tit. 8 part. 7.—si parte non citata deposuit in criminalibus, punitur de falso, dict. n. 3 dict. leg. 11.—Testes non reddentes causam sui dicti in criminalibus non probant, n. 15 l. 26 tit. 16 part. 3, et vide in vers. sequenti.

TESTES IN CAUSA CIVILI, et testes absentes in causis civilibus magnis per iudicem causæ, an debeant examinari, n. 1 et 4 l. 27 tit. 16 part. 3.—In levibus verò secus, et an tunc causa committatur, ibidem.—In causis verò criminalibus istud ita non fiet, n. 3 dict. l. 27.—Si tamen causa criminalis esse levis, sive de ea ageretur civiliter, tunc secus; in Papa tamen omnia fallunt, dict. n. 3.—Et quid si testes existerent extra regnum, an venire debeant coram iudice in causis criminalibus, quòd non, dict. n. 3 in fin.—Testis in causa civili si variaverit, an torqueri possit, n. 4 in fin. l. 8 tit. 50 part. 7.

TESTIS POTEST ESSE, VEL NON, VEL REQUITUR, vel debet esse.—Et testis non potest esse Sacerdos in causa sui pœnitentis, si de crimine interrogetur; quod procedit in quocumque in necessitate confitente, n. 4 leg. 53 tit. 4 part. 1.—Testes an esse possint infames infamia juris, n. 2 leg. 8 tit. 16 part. 3.—Et quare non, ibi.—Sed an sufficiat probare illum esse infamem, et si non probetur quòd tempore testificationis erat infamis, ibi.—Et quid de infami infamia facti, ibi.—Testes an possint esse infames infamia facti, et de eorum fide, n. 2 l. 8 t. 18 p. 3.—Et an admittantur aliis deficientibus, ibi.—Et ubi requiruntur testes integri, infames infamia facti non admittuntur, ibid.—Et quid in criminalibus, ibi.—Testes an possint esse acucati de crimine, pendente accusatione, ibid.—Et quid si se purgaverit, et quid si se emendaverit, ibid.—Et quis probabit hanc emendationem, et cui onus incumbat, ibid.—Testis an esse

possit falsificans sigillum Principis, et an sit necesse quòd de hoc crimine sit per sententiam condemnatus, n. 3 l. 8 tit. 16 part. 3.—Testis esse non potest apostata, n. 11 dict. leg. 8.—Et ibi aliis glossis, et in textu ponuntur aliæ multæ personæ; nec pauperes, et quando, ibi.—Testes an possint esse facti majores de illis rebus, quas in minori ætate viderant, n. 3 leg. 9 tit. 16 part. 3.—Testis an esse possit uxor, seu vir contra uxorem, vel consanguinei, seu alii, et quando sic, n. 1 l. 11 tit. 16 part. 3.—an possit esse mulier in crimine capitali, n. 1 l. 17 tit. 16 part. 3.—an possit esse servus, et quæ suo testimonio præcedere debeant, n. 5 l. 15 tit. 16 part. 3.—an possit esse maritus contra uxorem, vel è contra, frater contra fratrem, vel è contra, gloss. l. 14 et 15 ibid.—an esse possit filius, vel servus, seu aliàs impediti ad probandum innocentiam, n. 3 l. 18 t. 16 part. 3.—Testes de universitate an possint esse in causa suæ universitatis, sive ecclesiæ, sive monasterii, n. 6 l. 18 tit. 16 part. 3.—Et an isti in causa, in qua admittuntur, integri testes sint, ibid.—Testis an esse possit venditor in re vendita, n. 1 l. 19 t. 16 p. 3.—Testes quot requirantur in codicillis, n. 3 leg. 104 tit. 18 part. 3.—Testis qualiter in testamento esse possit; et an cognomina ipsorum debeant exprimi, n. 3 l. 105 t. 18 p. 3.—Testis esse non potest leprosus, benè tamen possunt alii testes dicere nolle secum interesse, n. 9 l. 7 t. 2 part. 4.—Testes utrum esse possint cognati, quando tractatur de dissolvendo matrimonio, et dicantur suspecti, si sit disparitas in nobilitate, n. 2 l. 13 t. 9 p. 4.—Testis an possit esse spurius, ubi ipsi requiruntur majores omni exceptione, n. 2 l. 3 t. 13 part. 4.—Testes idonei an sint nutrices in causis alumnorum, n. 1 in proœmio t. 20 part. 4.—an esse possint muti, vel surdi, n. 7 in princ. l. 2 t. 11 p. 3.—quod, et quales requirantur in testamento nuncupativo etiam hodie jure Ordinamenti, n. 4 l. 1 per text. ibi, t. 1 part. 6.—Et an etiam tunc requiratur quod sint omni exceptione majores, quando in loco ubi testamentum fit, propter pecuniam hominum non possunt haberi ultra tres, ibid.—Testis debet esse vicinus illius loci, in quo testamentum fit, et an in dubio præsumantur vicini, si de alio non constet, dict. n. 4 ad finem.—an esse possit familiaris testantis in testamento; et quid si tale testamentum fiat coram quatuor tabellionibus, dict. n. 4 ad fin.—Testes optimæ opinionis si per statutum requirantur, an debeant probari quod sint tales, vel an illud ita præsumatur, n. 3 l. 3 t. 2 part. 6.—Et an hæc procedant, si testamentum in scriptis fiat cum tabellione, prout hodie accidit, ibi n. 4.—Testes qui requirantur ad probationem scripturæ publicationis testamenti, si postea casu perierit, ibi n. 3 dict. l. 3 t. 2 part. 6.—Testis an esse possit aliquis ex accusatoribus, quielecto uno ex pluribus ad accusandum, alii repulsi fuerunt, n. 3 l. 23 t. 1 p. 7.—Testes quando requirantur quod sint generosi, n. 10 l. 7 per text. ibi, t. 3 part. 7.—Et an infamis possit objicere testi quòd est infamis, n. 1 l. 3 t. 5 part. 7.—Et quando incurritur infamia ipso facto, qualiter tunc possit objici testi quòd est infamis, n. 18 l. 4 t. 6 part. 7.—Testes quales esse debeant ad

probandum adulterium, gloss. l. 10 per text. ibi, t. 17 part. 7.

TESTIS REPELLITUR, et testis quocumque casu sit corpore vitiat, repellitur à testificando, n. 1 l. 23 t. 6 p. 1.—Testis inimicus quando, et ex quibus à testimonio repellatur contra suum inimicum, n. 2 et 3 l. 22 t. 16 part. 3.

TESTIS FALSUS qualiter puniatur; et quid si non sit utilis producenti, et nec noceat adversario, n. 2 l. 26 t. 11 part. 3.—Et quid si dictum illius sit in se nullum, et falsum juret, an puniatur pœna falsi, dict. n. 2 in fin.—Testis falsus pro cujus dictis quis venit occidendus, vel saltem veniebat occidendus, si ejus falsitas non detegeretur, qualiter puniatur, n. 3 l. 62 t. 11 part. 3.—qui falsum dixit coram iudice delegato, sive causarum civilium, an ab eo iudice puniri possit, saltem extraordinariè, n. 3 l. 42 t. 16 part. 3.—Clericis si deponendo coram iudice laico falsum dixerit, an ab eo puniri possit, dict. n. 3 in fin.—deponens falsum in criminali causa, puniri debet similitudine supplicii, n. 2 l. 53 t. 18 part. 3.—falsus an ad accusandum admittatur, et an sufficiat hoc sibi probatum fuisse, licèt condemnatus non sit, n. 7 l. 2 t. 1 part. 7.—qui in causa criminali falsum testimonium dixit, qualiter puniatur, n. 3 l. 11 per text. ibi, t. 8 part. 7.—si parte non citata deposuit in criminalibus, est falsus, et tamquam falsus punitur de falso, ibi.

TESTES DE AUDITU, vel credulitate benè recipiuntur in inquisitione, n. 2 l. 23 t. 16 part. 3.—licèt plenè non probent, faciunt tamen aliquam præsumptionem, n. 1 l. 28 t. 16 part. 3.—an plenè probent in factis antiquissimis, n. 1 l. 20 t. 9 part. 4.—Testis si in actu capescibili per visum de auditu testiificat, an valeat ejus dictum, et quando non, n. 4 l. 29 t. 16 part. 3.—Testes de auditu in antiquis qualiter probent, n. 2 l. 29 t. 16 part. 3.—Testis de credulitate, an et quando probet, et de ejus validitate; et quid si dicat: *credo firmiter*, vide n. 5 dict. l. 29, et n. 3 l. 19 t. 9 part. 3.—Testes de auditu an sufficiant ad dirimendum matrimonium, et an illi sufficiant, si ageretur de consanguinitate, vel affinitate probanda, vel ad alium effectum, an testes de auditu probent, n. 1, 2 et 3 l. 20 t. 9 part. 4.—an plenè probent in factis antiquissimis memoriam hominum excedentibus, dict. n. 1 dict. l. 20.—Et an tunc cum illis sit fama sibi simul necessaria, dict. n. 1.—Testes de auditu simul cum fama plenè probant in causa nobilitatis, aliàs tamen et sine fama secùs, dict. n. 1 in fin. dict. l. 20 t. 9 part. 4.

TESTES INTERROGANTUR, et testis non potest esse Sacerdos in causa sui penitentis, si de crimine interrogetur; quod procedit in quocumque in necessitate confitente, n. 1 l. 33 tit. 4 part. 1.—qualiter debeat interrogari; et plura in hoc vide per gloss. l. 26 tit. 16 p. 3.—Et an alicui ibi præsentis esse debeant, ibi n. 6.—Et dicta testium debent scribi, aliàs non valebit sententia, n. 4 dict. l. 26 tit. 16 part. 3.—Testes reddentes causam et rationem dicti sui, præferentur non reddentibus, et si pars petat ut testes de causa interrogentur, ita fieri debet, aliàs eorum dicta non valebunt, n. 10

dict. l. 26.—Testis interrogatus qualiter scit, quam rationem reddere debeat, n. 8 l. 26 tit. 16 part. 3.—Testes si non interrogentur de causa, valebunt eorum dicta, etiamsi Princeps examinatori de causi quæri jubeat, n. 10 l. 26 tit. 16 part. 3.—Testis si tempore productionis de causa non sit interrogatus, an postea ad hoc sit compellendus, n. 12 dict. l. 26.—debet interrogari de circumstantiis, num. 3 l. 28 tit. 16 part. 3.—testificans ultra articulum sibi interrogatum non valet ejus dictum, neque sibi credetur, n. 6 l. 31 tit. 16 part. 3.

TESTES ABSENTES in causis civilibus magnis per iudicem causæ an debeant examinari, n. 1 et 4 l. 27 tit. 16 part. 3.—In levibus verò secùs, et cui tunc causa committatur, ibidem.—In causis verò civilibus istud ita non fiet, num. 7 dict. l. 27 tit. 16 part. 3.—Si tamen causa criminalis esset levis, seu de ea ageretur civiliter, tunc secùs, in Papa autem omnia fallunt, dict. n. 3.—Et quid si testes existerent extra regnum, an venire debeant coram iudice in causis criminalibus, quòd non, dict. n. 3 in fin.—Testes producere volens, qui sunt ultra mare absentes, quam dilationem ad hoc habere debeat, n. 2 l. 33 tit. 16 part. 3.

TESTIS COGITUR, VEL COMPELLITUR.—Et testis si tempore productionis de causa non sit interrogatus, an postea ad hoc sit compellendus, num. 12 l. 26 tit. 16 part. 3.—Testes qui sunt extra jurisdictionem judicantis, qualiter cogi debeant; et quid si pars in hoc sit negligens, an iudex ad alia procedere possit, n. 4 l. 27 ibi.—Testis qualiter compelli debeat, si testimonium reddere noluerit, n. 2 l. 33 tit. 16 part. 3.

TESTIS PUNITUR, et qualiter puniatur testis falsus; et quid si non sit utilis producenti, nec noceat adversario, n. 2 l. 26 tit. 11 part. 3.—Et quid si dictum illius sit in se nullum, et falsum juret, an punitur pœna falsi, dict. n. 2 in fin.—Testis qui falsum dixit coram iudice delegato, sive causarum civilium, an ab eo iudice puniri possit, saltem extraordinariè, n. 3 l. 42 tit. 16 part. 3.—clericis si deponendo coram iudice laico falsum dixerit, an ab eo iudice puniri possit, dict. n. 3 in fin.—si cum testificaret pro aliquo, dixerit se homicidam, an puniendus sit, n. 4 ad fin. l. 29 per text. ibi, t. 1 p. 6.—an puniatur pœna falsi, si ob dicendum verum testimonium pecuniam accepit, n. 11 l. 1 tit. 7 part. 7.—qui in causa criminali falsum testimonium dixit, qualiter puniatur, n. 3 l. 11 per text. ibi, tit. 8 part. 7.—si pater non citata deposuit in criminalibus, punitur de falso, dict. n. 3 dict. l. 11.—deponens falsum in causa criminali puniri debet similitudine supplicii, n. 2 l. 53 tit. 18 part. 3.

TESTIUM RENUNTIATIO non excludit, quin alii testes adduci possint, si non sint didicita testificata, n. 1 l. 34 tit. 16 part. 3.—Et an pars possit petere à iudice quòd non faciat testium publicationem, eò quòd habet testes infirmos, vel ex alia causa, et an idem sit in actore, quod in reo, n. 2 dict. l. 34.—Et quid si jam quod termini sunt elapsi, jus tamen adversarii non est factum detentus, n. 3 dict. l. 34 tit. 16 part. 3.

TESTES PUBLICATIS ATTESTATIONIBUS, vel post publicationem attestatorum.—Et testes quando publicè, et

utraque parte præsentem recipiuntur, an tunc requiratur publicatio, n. 2 l. 37 tit. 16 part. 3.—Et an sine publicatione valeat sententia; et quid in criminalibus, etiam quando proceditur sine figura iudicii, dict. n. 2.—Testes post publicationem super eisdem articulis produci non possunt, et quando sic, et quid in criminalibus, n. 3 dict. l. 37.—Et hoc sive agatur per viam accusationis, sive inquisitionis ex officio iudicis, ibi dict. n. 3.—Testes publicatis attestacionibus, an possint produci super falsitate dictorum, et quando, et qualiter, n. 4 dict. l. 37.—Testis an possit produci post publicatas attestaciones, si quis instrumentum contra se adductum velit de falso redarguere, n. 5 l. 1 tit. 26 part. 3.

TESTIS CONTRARIUS, et testes non contrarii in facto principali licèt in accessoriis sic, an valeant eorum dicta, et an minus eis sit credendum, n. 3 l. 28 t. 16 p. 3.—Aliquando tamen discordia eorum in aliquibus levibus facit eos veriores, et non suspectos, dict. n. 3.—Et etiam modica diversitas, et contrarietas in facto principali non vitiat dictum testis, ibid. in fin.—Testis in dicto suo contrarius, an ejus testimonium valeat, si possit aliquo modo juvari ejus dictum, seu aliqua interpretatione benigna congruente negotio, n. 4 l. 44 tit. 16 part. 3.—si in diversis locis diversa dicit, quid tunc, dict. n. 4 dict. l. 41.

TESTIS TORQUETUR, et testes viles dato quòd vacillent, an prius sint torquendi, n. 4 l. 42 tit. 16 part. 3.—Testes quando torqueri debent, sufficit quòd torqueantur duo, vel tres factum scientes, ibi.—si convincatur de mendatio an debeat torqueri, ibi.—in criminalibus debet torqueri, quando præsumitur quòd sciverit veritatem, ibi.—Et plus statur dicto testis torti, quam ei, quod dixit non tortus, ibid. in dict. n. 4 dic. l. 41 tit. 16 part. 3.—Testes si sint jam torti, an postea partes devenire possint ad concordiam per abolitionem, n. 3 l. 19 per text. ibi, tit. 1 part. 7.—Testis si in reddendo testimonio vacillaverit coram iudice, an et quando torqueri possit; et quid in clerico, et quando dicatur vacillare, at an tunc prius super iudiciis disputandum sit, n. 1 l. 8 per text. ibi, tit. 30 part. 7.—Testes quando torquendi sunt, sufficit quòd tantum duo, vel tres torqueantur, et quare, dict. n. 1 dic. l. 8.—Testis potest torqueri si nolit dicere veritatem, quam scit, ibi.—tortus debet postea ratificare dictum suum, ibidem.—in causa civili si variaverit, an torqueri possit, dict. n. 1 in fin.—Testium tortura qualis esse debeat, n. 2 dic. l. 8 t. 3 p. 7.

TESTIS VARIANS, VEL VACILLANS.—Testes viles, dato quòd non vacillent, an prius sint torquendi, n. 4 l. 42 tit. 16 part. 3.—Testis quando dicatur variare, seu vacillare, n. 4 in fin. verbis.—si in reddendo testimonio vacillaverit coram iudice, an et quando torqueri possit, et quis; et quid in clerico; et quando dicatur vacillare; et an tunc prius super iudiciis disputandum sit, num. 1 l. 8 t. 30 p. 7.—in causa civili si variaverit, an torqueri possit, dict. n. 1 in fin.

TESTES VILES dato quòd non vacillent, an prius sint torquendi, n. 4 l. 42 tit. 16 part. 3.—Testes etiam viles admittuntur, cum per modum inquisitionis de statu ecclesiæ inquiratur, n. 4 l. 9 tit. 17 part. 3.